

LARRY

UTGIVEN AV RIKSFÖRENINGEN FÖR LARYNGEKTOMERADE

TILL "DEN BLOMMANDE ÖN"

En månad in på det nya året sticker ett 40-tal RLE:are i väg söderut till *Madeira* och inleder därmed RLE:s andra hälsoresa. Den första gick som bekant ganska precis två år tidigare.

Deltagarna är uppdelade i två grupper med avseende på avreseort. Således reser en grupp från Stockholm, Arlanda, den 3 februari 1977, med Siv Baglien som färdledare, och en andra grupp från Malmö, Bulltofta, den 4 februari, under Harald Erikssons ledning.

I hälsoresan ingår en testgrupp om 20 laryngektomerade som reser på ett anslag från Allmänna Arvsfonden. Övriga deltagare är anhöriga till medlemmarna i testgruppen eller andra laryngektomerade som ej kommit med i testgruppen men

ändå vill hänga med. Dessa sistnämnda kategorier betalar ett rabatterat fullpris.

Resekommittén har valt ett annat resmål och en annan form av förläggning för denna resa gentemot den tidigare för att på så sätt vidga erfarenheterna för kommande resor. Den förra resan gick ju till Playa Inglés och man bodde i bungalows. Nu är målet som sagt *Madeira* och man skall bo på ett nybyggt hotell i utkanten av huvudstaden *Funchal*. Rummen har WC, bad och heltäckande mattor. I priset ingår frukost samt lunch eller middag i hotellets matsal.

En jämförelse av klimaten på *Madeira* och *Gran Canaria* visar att den förstnämnda, som ligger ca 30 mil längre norrut, har ca 2° lägre temperatur och något högre

forts. sid. 6

– Hörnu flygvärdinnan! säg åt peloten att han inte får flyga fortare än ljudet – för Gustav och jag har lite att språka om under resan.

HÖJT ANSLAG

Statens Handikappråd, SHR, som fördelar de statliga bidragen till handikapporganisationerna har för verksamhetsåret 1976-77 beslutat tilldela RLE ett anslag på 13.000.—. Det innebär en höjning på 3.000.— jämfört med året innan.

Fördelningen sker i förhållande till medlemsantalet i respektive handikappförbund, vilket dock missgynnar de små förbunden. Därför att vissa grundkostnader finns för alla förbund, och i vissa fall är kostnaderna t.o.m. större för de mind-

re förbunden. Ett sådant exempel är kostnaden för information till allmänheten, där den mindre handikappgruppen är mindre känd p.g.a. sitt relativa fåtal och därför kräver en större insats för att göra sitt handikapp känt och accepterat i samhället.

RLE kommer att verka för att få till stånd en fördelning som bättre tillgodoser de små grupperna, som i dagens läge lever helt i skuggan av de stora och etablerade.

HANDIKAPPERSÄTTNING

Man kan få handikappersättning aningen som självständig förmån eller som tilläggförmån till folkpension. Kraven på hjälpbehov har sedan 1 juli 1975 mildrats och de merkostnader som orsakas av handikappet berättigar till ersättning i större omfattning än tidigare.

Rätt till handikappersättning har den som fyllt 16 år och som blivit handikappad före 65 års ålder.

Den fysiska eller psykiska funktionsförmågan skall för avsevärd tid vara nedsatt i sådan omfattning att den försäkrade a) behöver mera tidskrävande hjälp av annan i sin dagliga livsföring
b) behöver fortlöpande hjälp av annan för att kunna förvärvsarbeta eller studera
c) på annat sätt har betydande merutgifter

Den handikappades olika hjälpbehov och merkostnader skall vägas samman så att hans situation sedd som en helhet avgör frågan om rätten till ersättning.

Handikappersättningens storlek är beroende av hjälpbehovets omfattning och merutgifternas storlek och kan utgöra 60, 45 eller 30 procent av basbeloppet. Behovet av ersättning skall omprövas när den som uppstår ersättningen får förtidspension eller ålderspension.

Den som är döv eller gravt hörselskadad får alltid 30 procent av basbeloppet om inte stödbehovet motiverar högre ersättning.

Ett exempel: Basbeloppet i dec. 1976 är 10.700.— kronor. Handikappersättningen per år blir då 6.420.— kronor (60 %), 4.716.— kronor (= 45 %) och 3.210.— kronor (= 30 %).

RLE kommer i en skrivelse till Försäkringsrådet kräva att laryngektomerade skall bedömas lika som gravt hörselskadade. Ta kontakt med Försäkringskassan på din hemort och påvisa de extra utgifter ditt handikapp ger. Exempel på merkostnader för laryngektomerade:

ökat slitage på kläder (850.—), sänglinne 400.—, näsdukar 150.— etc. genom att det krävs tvätt av dessa saker varje dag. Därigenom också ökade kostnader för tvättmedel och elström (450.—). Läkarsök och resor till dessa (300.—). Resor till myndigheter och allmänna inrättningar p.g.a. svårigheter att kommunicera per telefon (300.—). Siffrorna inom parentes är exempel hämtade från en ansökan som blivit bifallen och därför kan tjäna som ledning. Man bör dock kunna tillnärmelsevis styrka att utgifterna varit av den storlek som uppges i ansökan.

Gubben blir förbannad
gormar och svär
tycker världen är inkrökt och krum.

Löper amok
vrålar och ryter
tills utförsågorna tryter.

Då tystnar han tvärt
och blir stum.

Gubben känner sig dum.

BREV FRÅN GÖTET

År 1976 nalkas sitt slut och vid en tillbakablick är vi i det stora hela nöjda med vårt år. En härlig västkustsommars har vi upplevt, och nu njuter vi av en mild fuktig luft och en höst med efterlängtat nederbörd. Fast just nu när jag nedskriver dessa rader (4 dec.), ser det ut som om det skulle bli en tidig vinter i år här i Väst-sverige. Vi har snö och minusgrader, så det är inte utan, att de sex västresenärerna, som skall delta i föreningens hälsoresa till Madeira i febr. 1977 redan börjar längta till solen, värmen och blommorna.

Onsdagsträffar

Under vår- och höstterminen har vi som vanligt varje onsdag kl 13.00 samlats å Foniatriska avdelningen på Sahlgrenska Sjukhuset till gemensam trevlig samvaro med kaffe och dopp, och det är inget vilket dopp som helst, utan det är egenhändigt bakat av vår förträfflige konditor Allan Christensson. Dessa förmiddagsträffar har glädjande nog varit livligt besökta, och en del av oss har då passat på att besöka nyintagna och nyopererade kamrater och sökt uppmuntra dem med goda råd och informationer. Rätt snart efter operationen har dessa deltagit i våra kafferep och lärt sig tack vare våra duktiga talpedagoger att tala bra förvånande snabbt och tycks anpassa sig till den nya tillvaron i livet på ett rätt och riktigt sätt.

Riksmötet

I september hade vår förening fått det hedrande uppdraget att organisera arrangemangen för Riksföreningens riksmöte, det tredje i ordningen sedan den ombildades 1972 och jag tror, att vi skilde oss från den uppgiften på ett hedrande sätt. RLE:s styrelsesammanträde hölls i våra nya lokaler å Storgatan. Vi var glada och tacksamma mot vår stad, som upplåtit dessa rum åt oss. Men säg mig den lycka som varar beständigt, nu är vi utan tillhåll igen. Göteborg behövde fastigheten för andra ändamål. Men vi har ett visst hopp, att HCK kan ordna en lokal åt oss i början av nästa år. Den som lever får se.

Riksmötets stora sammanträde hölls å Foniatriska avdelningens föreläsningssal och förutom de sedvanliga förhandlingarna höll docent Sandberg ett intressant och givande föredrag om de laryngektomerades problem efter operationen. Till avkopplingarna hörde bl.a. en båtresa till Fredrikshamn och en avslutningsmiddag på ett av stadens gamla Patricierhus.

I slutet av september hölls å Härskogens tjugusiga sportanläggning en tredagars välbesökt talkurs, där vårt allt i allo, talpedagogen Eva Ärlin, var huvudledare.

Den 10 dec. går vår julfest av stapeln med bl.a. kaffe, musik, dans och julklappar. Festen äger rum i Dalheimers Hus, HCK:s förnämliga byggnad.

Pionjär avgår

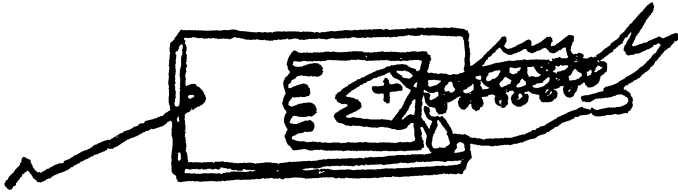
Värt att notera är även, att i och med detta års slut avgår tyvärr vår vän och mångårig styrelseledamot i vår lokalförening, Eric Slättberg, från sina befattningar. Längre har han stått i spetsen och med stort intresse, nit och skicklighet skött sina uppdrag. Vi tackar honom varmt för ett uppförande till gagn för oss laryngektomerade. Nämnas bör även att Eric Slättberg varit och är en verksam och uppskattad kraft inom Riksföreningens styrelse.

Ett samhälle för alla

Och till sist må det väl tillåtas mig i egen skap av Riksföreningens ordförande att

tillönska Er alla ett Gott Nytt År, som, om jag tolkat rätt de krav, som framkom vid HCK:s ordförandekongress 1976 i Stockholm, kommer att ge oss bl.a. ADL-hjälpmedel, dvs. de hjälpmedel som behövs i det dagliga livet, som t.ex. pedagogiska, terapeutiska och arbetshjälpmedel. Tills vidare får vi nöja oss med röstgenerator, slem sug, luftfuktare och mikrofonförstärkare. Själva har vi starkt betonat vikten av hälsosor för oss laryngektomerade. Vi hoppas att vi och övriga inom HCK skall få leva i ett samhälle som fungerar för alla.

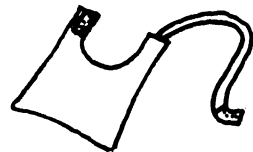
Harald Ryfors

- Hur kan ni påstå att källaren är fuktig!
röt värden.
- Jo, jag fick en mört i rättfällan härom
dan..

STOMASKYDD

Av flerdubbelt vitt tyg med kardborrs-lås. Pris kr 12:–. Säljes genom Carl Aspling, Svartågatan 27, 573 00 Tranås, tel. 0140/129 47.

RIKSMÖTET

RLE höll riksmöte i Göteborg den 11 september och markerade således slutet på ännu en tvåårsperiod i sin historia. En titt i den digra verksamhetsberättelsen visar en påfallande livaktighet.

Sålunda här det hållits hela fem talkurer i RLE:s regi ledda av logopederna på olika orter i landet. Det har också i samarbete med ABF hållits tre 2-dagarskurser för funktionärer inom RLE samt en ordförandekonferens med föreläsare från ABF och HCK.

En hel del har också hänt i fråga om tekniska hjälpmedel. Där kan man kanske nämna Televerkets mikrofonförstärkare och den lilla talförstärkaren från Tekniska Högskolan, som de viktigaste tillskotten. Vi följer också med stort intresse utvecklingen av en halsburen röstgenerator, också den från Teknis. RLE har tillsammans

med andra HCK-förbund arbetat för att göra flera hjälpmedel bidragsberättigade. .

Hela arbetsutskottet i styrelsen avgick vid riksmötet.

Under 1974 - 76 har Curt Bengtsberg varit ordförande, Britta Hammarberg sekreterare samt Sture Linder och Carl Aspling kassör under var sin period. Curt Bengtsberg stannar kvar som RLE:s representant i HCK:s styrelse, där han f.ö. innehar posten som kassaförvaltare.

RLE:s nye ordförande heter Harald Ryfors, som även är ordförande i Göteborgs-avdelningen. Till kassör valdes Siv Baglien, ordförande i Gävle-avdelningen och sekreterare blev Rolf Fischer, Stockholmsavdelningen.

LARRY vill tacka de avgångna för deras insatser varigenom RLE stadigt hållit sin kurs mot att bli allt bättre etablerad i samhället.

forts.

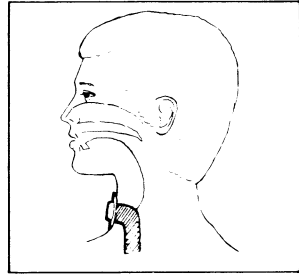
.....till den blommande ön

luftfuktighet p.g.a. sin mindre omkrets. Men det finns mera påtagliga skillnader. Madeira är t.ex. känd för sin yppiga grönska och sin naturskönhet emedan Playa Inglés, dit förra resan gick, ligger på en ökenartad del av Gran Canaria.

Med på resan följer sjuksköterskan Lillemor Lidström, som har goda kunskaper om laryngektomerade från sin tid på Sabatsbergs öronavdelning, och som f.ö. även hade motsvarande uppdrag på den förra hälsoresan.

Under 14-dagarsvistelsen på Madeira kommer en hel del aktiviteter att ordnas för deltagarna såsom utflykter, lättare dagligt gymnastikprogram och dessutom skall vi försöka få den belgiska snorkeln provad under naturliga förhållanden.

Men den huvudsakliga meningen med resan är ju, att deltagarna skall få andas in varm och fuktig luft och ha en liten "sommar" just när vintern är som bistrast här hemma i Norden för att sedan återvända styrkta till både kropp och själ. Vi önskar en lycklig resa!

NYTT STOMASKYDD

Ett stomaskydd för engångsbruk har kommit i marknaden.

Det nya stomaförbandet — Stom-aid — fuktar och värmer inandningsluften. Stom-aid har också en filtrerande verkan. Det självhäftande förbandet sluter tätt omkring stomat. — Stom-aid är ett engångsförband, som normalt byts två gånger per dygn.

Stom-aid är sterilförpackat tillsammans med en våtservett indränkt med 0,5 % klorhexidin i 70 % alkohol. Våtservetten används för rengöring och desinfektion av huden runt stomat.

Med. dr Jarle Aursnes vid Lunds Lasarettens öronklinik har under två år arbetat med att få fram Stom-aid. Han har haft ett direkt samarbete med laryngektomerade. — Det nya stoma-förbandet har följande konstruktion:

Stom-aid har en kärna av hygroskopisk mikrowellpapp med låg värmeledningsförmåga. Denna kärna är placerad

i en plasthylsa, som är fäst på en klisterfolie. I centrum har folien ett hål med 2 cm diameter. Kärnan är fixerad ovanpå hålet. Förbandets ovansida är täckt med material av samma typ som används för munskydd.

Louis Gibeck AB heter firman som lanserar *Stom-aid*.

I RLE är vi givetvis mycket intresserade av alla nya produkter som kan vara till nytta för oss laryngektomerade. Tyvärr är marknaden så liten att priserna på våra hjälpmedel gärna blir för höga. *Stom-aid* kostar 2:80/st och om man enligt fabrikantens anvisningar skall förbruka två per dygn kommer man således upp i en kostnad per dygn av 5:60, vilket är i överkant.

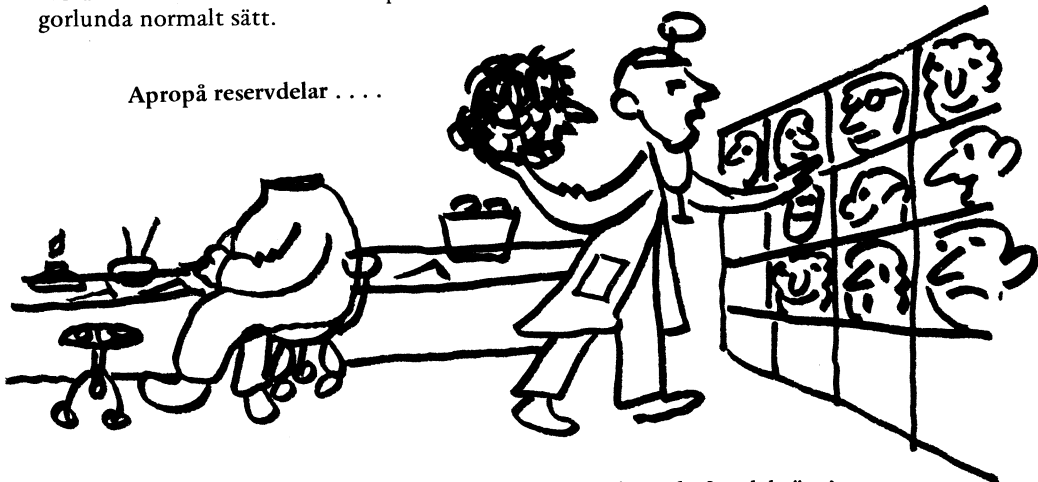
Men om det visar sig att *Stom-aid* verkligen är så bra som reklamen lovar kommer vi givetvis från RLE att verka för att det skall tillhandahållas till subventionerat pris eller ev. helt kostnadsfritt.

RESERVDELSMÄNNISKAN

Sveriges Radio har spelat in en serie med ovanstående rubrik som kommer att sändas i TV med början den 13 febr. 1977. Serien vill visa hur förlorade kroppsfunktioner kan ersättas och göra det möjligt för den drabbade att leva vidare på ett närgorlunda normalt sätt.

Ett av avsnitten heter "Talet och rösten" och handlar om laryngektomerade. Inspelningen av detta har skett bl.a. på Huddinge Sjukhus och har som medverkande flera läkare, logoped och laryngektomerade från Stockholms-området. "Talet och rösten" sänds söndagen den 6 mars 1977.

Apropå reservdelar

så blir nog tidningen bättre nu när vi bytt huvud på redaktörn!

BLI MEDLEM! STÖD VÅRT ARBETE!

Du som vill veta mer om RLE eller vill bli medlem kan ta kontakt med närmaste lokalavdelning. Vem som vill kan bli medlem. Sätt in 25:- på postgiro nr 85 17 54 - 2 och Du är stödjande medlem.

Kontaktmän för lokalavdelningarna:

Gävle: Siv Baglien, Industrivägen 5, 820 20 Ljusne	tel. 0270/686 32
Göteborg: Eric Slättberg, Vårslevä 63, 436 00 Askim	tel. 031/28 19 01
Linköping: Carl Aspling, Svartågatan 27, 573 00 Tranås	tel. 0140/129 47
Lund: Sven Selander, Kastanjegatan 72, 213 62 Malmö	tel. 040/94 08 28
Stockholm: Walfrid Elmgård, Sandfjärdsg. 93, 121 69 Johanneshov	tel. 08/81 66 86
Uppsala: Nore Bäckman, Vikingagat. 50, 753 34 Uppsala	tel. 018/10 29 34
Örebro: Arne Folkerman, Västmannagatan 9, 703 42 Örebro	tel. 019/11 46 45

LARRY
ges ut
juni och
december

Ansvarig utgivare: Harald Ryfors
Redaktör: Rolf Fischer
Tidningens adress: Mönjestigen 23
141 44 HUDDINGE Tel. 08/711 22 03